

Folkhälsomyndigheten

Förebyggande insatser mot RS-virus

Lina Schollin Ask, barnläkare, PhD, utredare
Enheten för vaccinationsprogram

RS-virus

- Sjukdomsburda
 - yngsta och äldre!
 - medicinska riskgrupper
- Symtomatisk behandling
- Aktuella riskgruppsdefinitioner (2023), nu uppdaterade dokument
- Förebyggande insatser
 - Allmänna hygienåtgärder viktiga
 - Aktuella förebyggande läkemedel, syfte: skydd mot allvarlig RSV
 - Vuxna: vaccin
 - Barn: via monoklonala ak, maternell vaccination

[Vaccin mot RS-virus \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Folkhälsomyndigheten

Till dig som är vårdnadshavare till ett litet barn

Skydda ditt spädbarn mot luftvägsinfektioner som RS-virus och kikhosta

Spädbarn (barn under 1 år) kan bli allvarligt sjuka av vissa virus och bakterier. De allra yngsta barnen är mest känsliga. Här är några råd för att skydda spädbarn mot smitta som sprids genom luften.

Träffa bara friska personer
De personer som träffar spädbarnet ska vara friska. Undvik att träffa personer utanför familjen som har hosta eller snuva. Det är också viktigt att alla som tar hand om och träffar barnet är nogga med handhygien, det vill säga tvättar händerna med tvål och vatten eller använder handdesinfektion (handsprit).

Om det går, undvik att barnet vistas länge i inomhusmiljöer där många människor umgås tätt tillsammans under hösten och vintern. Då är det ofta större spridning av virus i samhället.

Amma om det är möjligt, eftersom amning minskar risken för luftvägsinfektioner. Undvik att utsätta barnet för tobaksrök.

RS-virus – vaccin finns inte för barn men vissa kan få förebyggande medicin
Ett virus som kan bli allvarligt för spädbarn är RS-viruset. Det finns friska under hösten och vintern. Barnet kan få feber, andningsbesvär och ibland svårt att orka äta. Varje år behöver många barn sjukvård för problem med andning och mat på grund av RS-virus.

Det finns ännu inget vaccin mot RS-virus för barn. Men spädbarn med mycket hög risk för att bli allvarligt sjuka kan få förebyggande medicin under virusseongen. Det finns nationella rekommendationer om vilka barn det gäller.

Kikhosta – vaccin finns för gravida och spädbarn
Kikhostebakterien sprids oftast under sensommaren och hösten och kan vara en allvarlig sjukdom för spädbarn. Långvarig hosta, allvarliga andningsbesvär och svårighet att äta kan göra att barn behöver vård på sjukhus.

Om du är gravid rekommenderas du att vaccinera dig mot kikhosta för att skydda dig själv och spädbarnet mot sjukdomen. När barnet är 2 månader erbjuds det vaccination mot kikhosta hos barnvårdscentralen, BVC.

Vaccinationer hos BVC är gratis och frivilliga
Alla barn erbjuds skydd mot flera allvarliga sjukdomar genom vaccinationer hos BVC. De vaccinationer som ingår i det svenska barnvaccinationsprogrammet är gratis och frivilliga. Den första vaccinationen skyddar mot magsjuka och ges som droppar i munnen när barnet är 6 veckor.

För att ditt barn ska må bra är det viktigt att följa råden nedan, även om barnet är vaccinerat.

Skydda ditt spädbarn mot smitta
• Träffa bara personer som är friska.
• Alla som träffar barnet ska tvätta händerna med tvål och vatten eller använda handdesinfektion.
• Undvik att äta barnet vistas länge i inomhusmiljöer med många människor under hösten och vintern.
• Vaccinera ditt barn med de vaccin som erbjuds på BVC.

Har du frågor?
Du är alltid välkommen att kontakta din barnvårdscentral, BVC, om du har frågor. Du kan också läsa mer här:

- 1177.se
- [Folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Folkhälsomyndigheten 2023. Artikel 23228
Sofia Hultén väg 18, 171 82 Solna | Östersund Campusögen 20, Box 905, 831 16 Östersund.
www.folkhalsomyndigheten.se

[Faktablad: Skydda ditt spädbarn mot luftvägsinfektioner som RS-virus och kikhosta](#)

Aktuella riskgrupper för allvarlig RS-virusinfektion bland vuxna, sedan 2023

- 75 år och äldre (som fyller år innevarande år)
- Från 60 år med särskilda sjukdomar, diagnoser eller tillstånd
- Individuell bedömning av ansvarig läkare vid andra situationer

Aktuella riskgruppsdefinitioner vuxna (sedan 2023)

- **75 år och äldre (som fyller år innevarande år)**
 - **Från 60 år med följande sjukdomar, diagnoser eller tillstånd:**
 - Kronisk hjärt-kärlsjukdom, inklusive stroke och exklusive personer med hypertoni
 - Kronisk lungsjukdom, såsom KOL och svår eller instabil astma
 - Andra diagnoser eller tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation (extrem fetma, neuromuskulära sjukdomar eller en flerfunktionsnedsättning)
 - Kronisk lever- eller njursvikt
 - Diabetes mellitus typ 1 och 2
 - Tillstånd som innebär kraftigt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling
 - Sköra personer som behöver hjälp med aktiviteter i dagliga livet av hemtjänst, SÄBO eller liknande.
 - **Individuell bedömning av ansvarig läkare vid andra situationer**
-

Aktuella vacciner till vuxna

- **Abrysvo**, 0,5 ml i.m. Består av ett antigen på virusets yta. Från 60 år och till gravida (godkänt att ges i graviditetsvecka 24-36)
 - **Arexvy**, 0.5 ml i.m. Består av ett antigen som finns på virusets yta och adjuvans. Från 60 år.
 - mResvia, mRNA-vaccin nyligen godkänd (23/8), ej inkluderad i rekommendationer ännu. Från 60 år.
 - En dos än så länge, innan vintersäsong. Vi följer studier av revaccination.
 - I nuläget ej samvaccination andra vacciner
 - Fler vacciner sannolikt på gång framåt
-

Rekommendationer om vaccin mot RSV till vuxna

- Regionala beslut
 - Individuell finansiering i nuläget
-

Aktuella riskgrupper för allvarlig RS-virusinfektion bland barn, sedan 2023

- 4 nivåer utifrån risk för allvarlig risk definierade
- Medicinska tillstånd och ålder

Aktuella riskgrupper barn (sedan 2023)

- **Nivå 1: Utifrån medicinska bakomliggande tillstånd:** barn under 12 månaders ålder med mycket hög risk för allvarlig RSV-infektion, enligt tidigare riskgruppsdefinition
 - **Nivå 2: Utifrån medicinska bakomliggande tillstånd:** barn under 12 månaders ålder med hög risk för allvarlig RSV-infektion*
 - **Nivå 3:** Alla barn under 3 månaders ålder
 - **Nivå 4:** Alla barn under 12 månaders ålder
-
- Vissa faktorer ökar risken, ex. syskon i förskoleålder
 - Vissa barn kan behöva förebyggande läkemedel inför ytterligare vintersäsong, < 24 månaders ålder (godkänt för detta)

Medicinsk
bakgrund

Ålder

Nivå 2, utökad definition av bakomliggande medicinska tillstånd sedan tidigare

- barn födda tidigare än 32 fullbordade graviditetsveckor
(*tidigare snävare ålder för tidig födsel, tidigare än 26 GW*)
 - barn med kroniska hjärt-eller lungsjukdomar
 - barn med neurologiska sjukdomar
 - barn med påtagligt nedsatt immunförsvar
 - barn som är opererade för esofagusatresi eller diafragmabråck
 - barn med vissa kromosomavvikelser
 - Särskilda fall utöver ovan, individuell bedömning
-

Aktuella förebyggande läkemedel, barn

- **Monoklonala ak:**

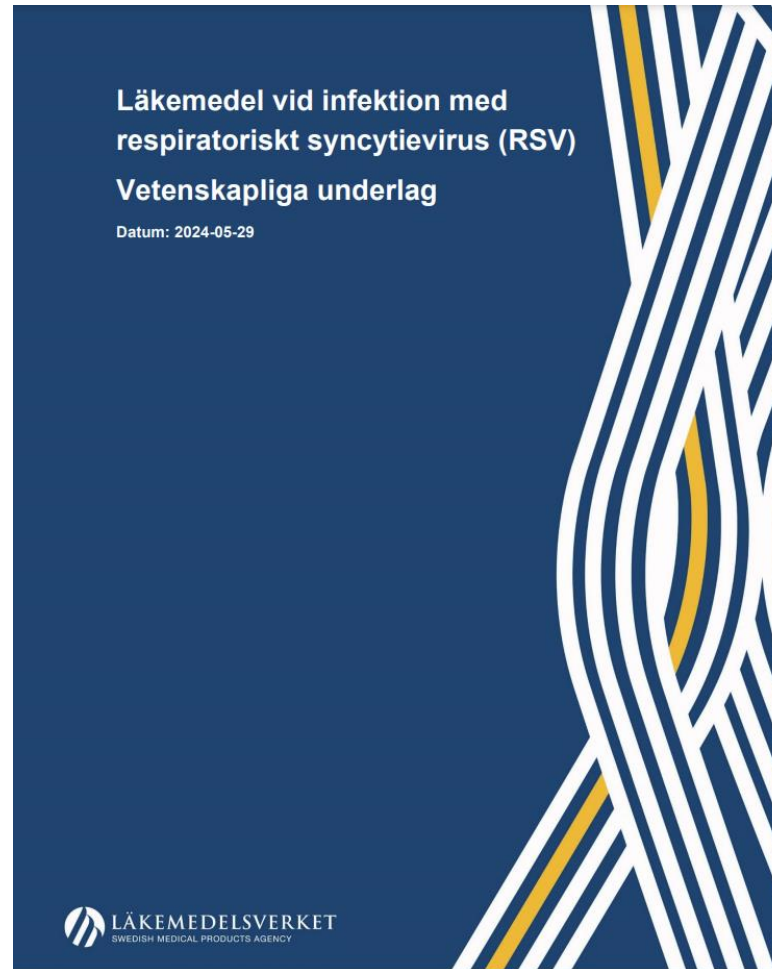
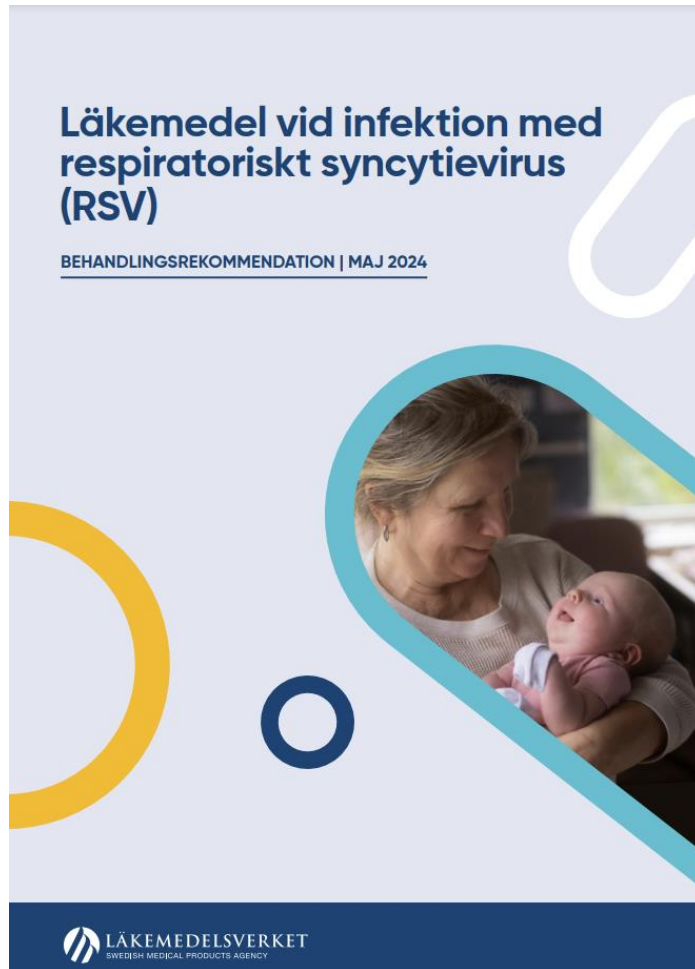
- 2 olika monoklonaler godkända: Palivizumab (Synagis) och Nirsevimab (Beyfortus). Effekten jämförbar.
- Palivizumab sedan 1999 till motsvarande riskgrupp 1, snävare indikation. Administrering 1 gång/månad under säsong
- Nirsevimab godkänt sedan 2022, utökad indikation: upp till 2 år. Administreras 1 g/säsong (nirsevimab) Minst 5 mån duration. Skydd mot allvarlig RS-virusinfektion

- **Maternell vaccination:**

- Vaccination till den gravida kvinnan gravvecka 24-36, två veckor innan barnets födsel för antikroppsöverföring.
- Klinisk signifikant effekt på nedre luftvägsinfektion av RS-virusinfektion som kräver sjukhusvård hos det nyfödda barnet under upp till 6 månader från födsel.

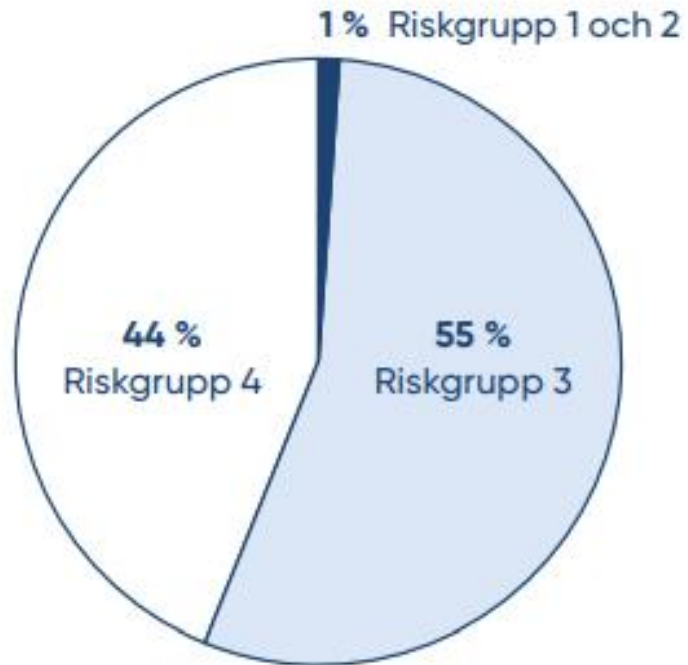
Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation, 2024

<https://www.lakemedelsverket.se/sv/behandling-och-forskrivning/behandlingsrekommendationer/sok-behandlingsrekommendationer/lakemedel-vid-infektion-med-respiratoriskt-syncytievirus-rsv-behandlingsrekommendation#hmainbody2>

Behandlingsrekommendation Läkemedelsverket

Figur 1. Uppskattad fördelning av andel spädbarn i respektive riskgrupp.

- Utifrån tillgänglighet
- Barn med vissa sjukdomar är prioriterade

Figur 2. Samhällsnytta av läkemedelsprofylax mot RSV utifrån risk för allvarlig sjukdom.

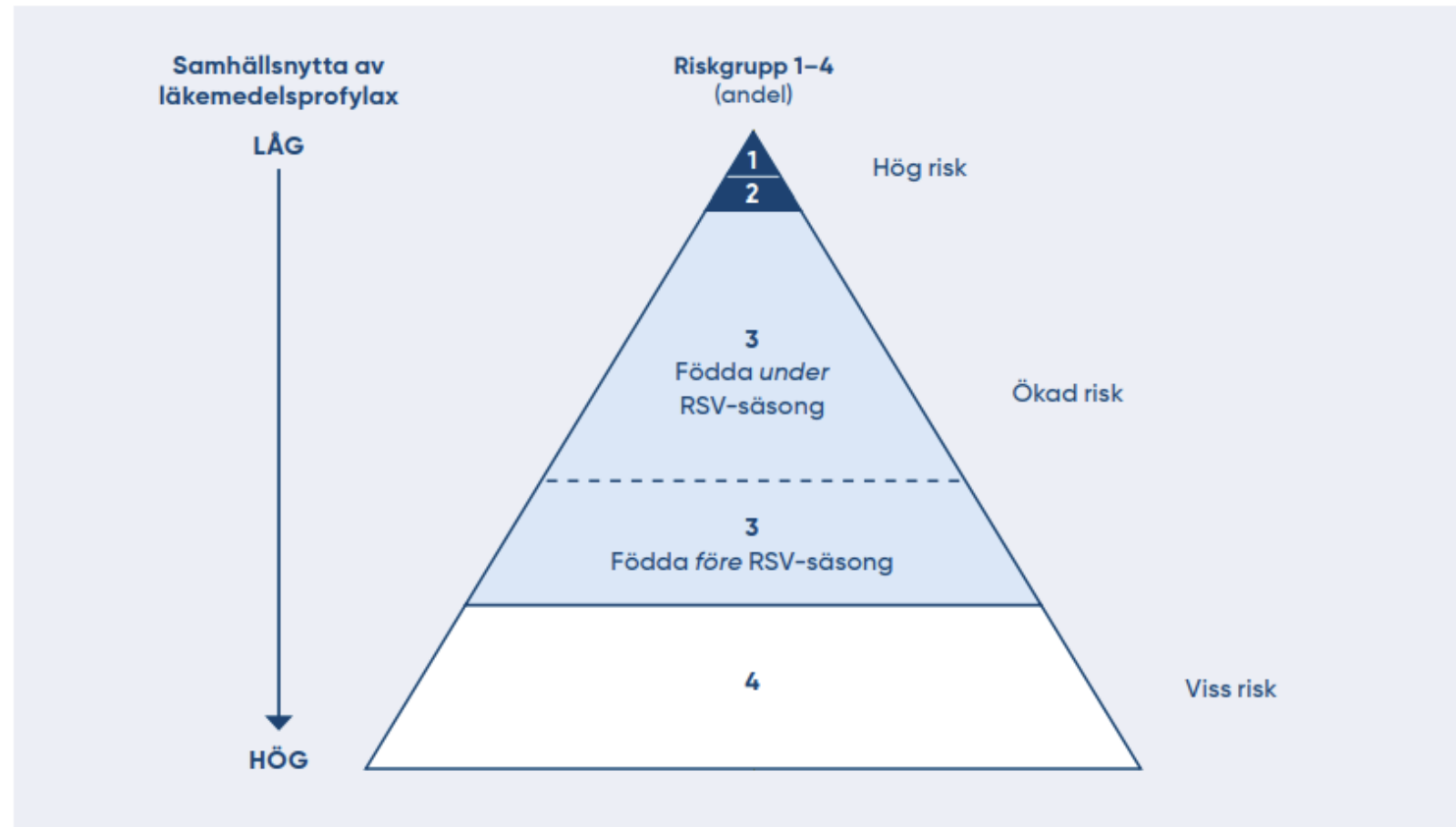

Illustration över andel spädbarn inom de olika riskgrupperna relaterat till graden av samhällsnytta för läkemedelsprofylax utifrån risk för allvarlig RSV-sjukdom. Riskgrupp 1: mycket hög risk. Riskgrupp 2: hög risk. Riskgrupp 3: ökad risk. Riskgrupp 4: viss risk.

Utifrån tillgänglighet, resonemang om prioritering

”Alla spädbarn kan ha nytta av profylaktisk behandling med nirsevimab. Införande av en sådan allmän profylax skulle medföra en minskad sjukdomsburda av RSV i samhället, men också fördelar för individen och familjen om en allvarlig RSV-sjukdom kan undvikas.”

Läkemedelsverkets behandlingsrekommendation, forts.

- [Grupper med hög Risk för allvarlig RSV-sjukdom prioriteras](#) för behandling med nirsevimab eller palivizumab.
 - Nirsevimab prioriteras före palivizumab för att det ges en gång per säsong.
 - Vaccination mot RSV av den gravida kvinnan, föreslår GW 30-36 för bästa skydd hos barnet.
 - Vaccination mot RSV av den gravida kvinnan, 14 dagar till förlossning bedöms hinna ge tillräcklig antikroppsöverföring till barnet.
 - [Behandlingsrekommendation för RS-virus \(lakemedelsverket.se\)](#)
-

Exempel från andra länder

- **Monoklonala antikroppar**

- I flera andra länder (ex. USA, Frankrike, Spanien) nationella rekommendationer för användning av nirsevimab till alla barn under dess första vintersäsong och under en viss ålder.
- Ex. Spanien veckovisa rapporter (projektet NIRSEGAL) minskning <86 % av sjukhusvård allvarlig RSV

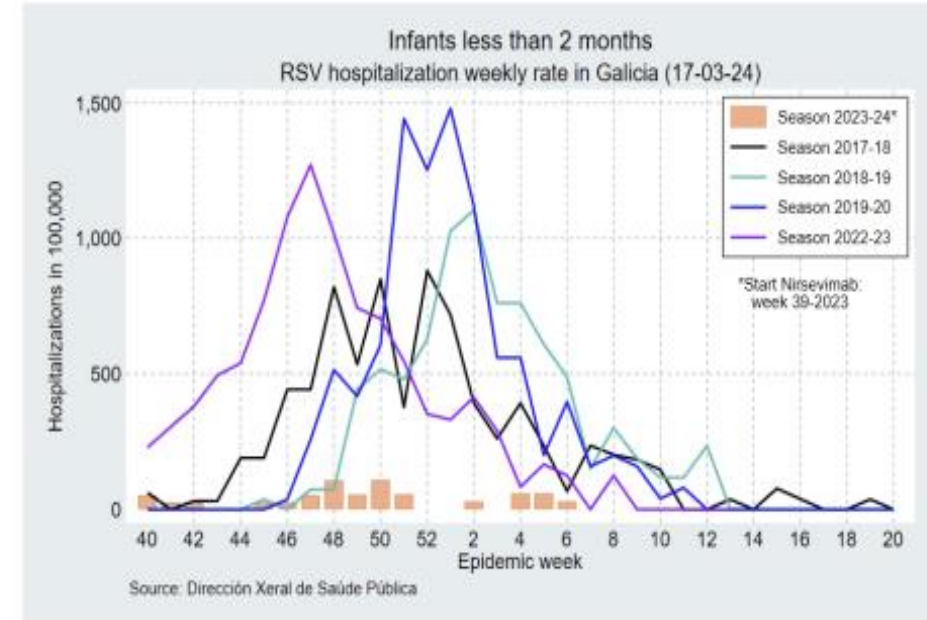
- **Vaccination av gravida**

- Frankrike rekommenderas alla i graviditetsvecka 32-36, UK kostnadsfritt från graviditetsvecka 28.

- **Vaccination av vuxna**

- USA rekommenderar singeldos likt våra rekommendationer, UK program 75-79 år

Figur 2. RSV-sjukhusvård per vecka i Galicien, per säsong, fram till 17-03-2024. Spädbarn yngre än 2 månader.

Utvalda länkar, Spaniens utvärdering och UK policydokument

Spanien:

- [Evaluation of the effectiveness and impact of Nirsevimab in Galicia \(nirsegal.es\)](http://nirsegal.es)
- [Effectiveness and impact of universal prophylaxis with nirsevimab in infants... \(thelancet.com\)](http://thelancet.com)

UK:

- [A guide to RSV vaccination for pregnant women \(gov.uk\)](http://gov.uk)
 - [Nationa RSV vaccination programme announced \(gov.uk\)](http://gov.uk)
-

Tack

Håll dig uppdaterad via vår webbplats,
vårt nyhetsbrev och våra sociala medier.

Folkhälsomyndigheten

www.fohm.se • fohm.se/nyhetsbrev • LinkedIn • Facebook